

6-1-1984

ยานิตคุมกำเนิด Norethisterone Oenanthate (NET-OEN)

เชรม ชินวันทนานนท์

ณลณี คุ่มเมือง

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/clmjjournal>

Part of the [Medicine and Health Sciences Commons](#)

Recommended Citation

ชินวันทนานนท์, เชรม and คุ่มเมือง, ณลณี (1984) "ยานิตคุมกำเนิด Norethisterone Oenanthate (NET-OEN)," *Chulalongkorn Medical Journal*. Vol. 28: Iss. 6, Article 4.
Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/clmjjournal/vol28/iss6/4>

This Article is brought to you for free and open access by the Chulalongkorn Journal Online (CUJO) at Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Chulalongkorn Medical Journal by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

นิพนธ์ฉบับ ✓

ยานีคุมกำเนิด Norethisterone Oenanthate (NET-OEN)

เปรม ชินวันทนานนท์*
นลินี คุ้มเมือง**

Chinvanthananond P, Kummuang N. Injectable contraceptive-Norethisterone Oenanthate (NET-OEN) Chula Med J 1984 Jun; 28 (6) : 603-609

From 15th May 1979 to 15th November 1982 Norethisterone Oenanthate 200 milligrams was given to 125 Thai Prachinburi women. The first four injections were given every 8 weeks, Further injections were given at interval of 12 weeks. The continuation rate after first year was 76.8% and after second year was 75.2%. The main reasons for discontinuation of injection were spotting vaginal bleeding 18.1%, Amenorrhea 3.2% accidental pregnancy 1.05%, mass of breast 1.05%, Nausea and Vomiting 1.05%, face hyperpigmentation 1.05%, Weight loss over 5 kilograms 1.05%, Weight gain over 5 kilograms 1.05%.

* แผนกสูติ-นรีเวชและวางแผนครอบครัว โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร จังหวัดปราจีนบุรี
** พยาบาล โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร จังหวัดปราจีนบุรี

Norethisterone Oenanthate (NET-OEN; Noristerat) เป็นยาที่สังเคราะห์ขึ้นในปี ค.ศ. 1958 ยานี้มีฤทธิ์ห้ามการตกไข่ และมี Progestogenic Effect ต่อเซลล์ช่องคลอด เยื่อบุมดลูก มูกปากมดลูก หลอดนมมดลูก^(1,2,3,4) ฤทธิ์ที่สำคัญของยานี้ในการคุมกำเนิดคือผลของยาต่อมูกปากมดลูก ทำให้มูกนั้นข้นเหนียว จนเชื้ออสุจิไม่สามารถแหวกว่ายผ่านเข้าไปในมดลูกได้ ได้มีการศึกษาใช้ยานี้เป็นยาคุมกำเนิดที่ประเทศเปรู อียิปต์ และหลายประเทศในยุโรป ปัจจุบันนี้ใช้อยู่กว่า 70 ประเทศ⁽⁵⁾ รวมทั้งประเทศไทย

ในประเทศไทยส่วนใหญ่จะคุ้นเคยกับการใช้ Depo-Medroxyprogesterone Agetate ซึ่งเป็นยาฉีดคุมกำเนิดที่ใช้ได้ผลดี แต่มีข้อเสียที่หลัง ฉีดเข็มแรก ๆ ส่วนมากจะมีเลือดออกกระปรืดกระปรอยและเมื่อฉีดไปนาน ๆ หลายเข็ม ประจำเดือนที่เคยออกทุกเดือนก็กลับไม่มีมาเลย ทำให้สตรีที่ฉีดเกิดความไม่สบายใจกลัวว่าจะตั้งครรภ์ การศึกษาวิจัย NET-OEN ในประเทศไทยยังน้อย จึงควรศึกษาคุณสมบัติภาพในการคุมกำเนิด การมีเลือดออกและอาการข้างเคียงของยานี้

วัตถุประสงค์และวิธีการ

ระหว่าง 15 พฤษภาคม 2522 ถึง 15 พฤศจิกายน 2525 สตรีไทย 125 ราย อายุ 18-45 ปี ที่มีบุตรแล้วอย่างน้อย 1 คน มี

ประวัติรอบเดือนที่มาสม่ำเสมอ สี่เดือนก่อน ไม่เคยรับประทานยาคุมกำเนิด ตรวจแล้วไม่มีข้อบ่งห้ามต่อการฉีดยาคุมกำเนิด ทุกคนได้รับ NET-OEN 200 มิลลิกรัมฉีดเข้ากล้ามเนื้อตะโพกเข็มแรก ภายใน 5 วันแรกของรอบเดือน 3 เข็มต่อมาฉีดห่างกัน 8 สัปดาห์ ต่อจากนั้นฉีดทุก 12 สัปดาห์ ซึ่งน้ำหนักวัดความดันโลหิต บันทึกเลือดที่ออกทางช่องคลอด และอาการข้างเคียงทุกครั้งที่มีการฉีดต่อ

หยุดฉีดต่อ เมื่อสตรีนั้นมีการตั้งครรภ์ หรือมีก้อนที่เต้านม หรือมีเลือดออกกระปรืดกระปรอยที่ไม่สามารถควบคุมได้ หรือมาเลยกำหนดนัดหมายเกินกว่า 7 วัน บันทึกเหตุผลของการหยุดฉีดต่อไว้

ในรายที่มีเลือดออกไม่มาก แต่นานเกิน 7 วัน ให้ Microgynon 30 1 เม็ด ก่อนนอน 7 วัน ส่วนในรายที่เลือดออกมาก ให้ฉีด Progynon 2.5 มิลลิกรัม เข้ากล้ามเนื้อตะโพก 2 วันติดต่อกัน หลังเข็มที่สองถ้าเลือดยังไม่หยุดให้คุมมดลูก

ผล

15 พฤษภาคม 2522-15 พฤศจิกายน 2525 สตรีไทย 125 ราย จำนวนรอบเดือนที่ศึกษา 3,212 รอบเดือนสตรี (247 Woman-Years) อายุเฉลี่ย 26.4 ± 4.9 ปี (ตารางที่ 1) สถานภาพการมีบุตรเฉลี่ย 1.8 ± 1.1 คน

(ตารางที่ 2) น้ำหนักโดยเฉลี่ย 49.8 ± 6.6 กิโลกรัม (ตารางที่ 3)

จำนวนสตรีที่ไม่มีรอบเดือนเลย ระหว่างฉีดยาเพิ่มขึ้นตามจำนวนเข็มที่ฉีด

เข็มแรกมีช่วงห่างแต่ละรอบเดือนระหว่าง 26-35 วัน ถัดจากเข็มที่ 3 ไปจนถึงเข็มที่ 3 ไปจนถึงเข็มที่ 14 (3 ปี) ช่วงห่างรอบเดือนส่วนใหญ่ระหว่าง 45-84 วัน (ตารางที่ 4)

สำหรับสตรีที่มีเลือดออกกระหว่างฉีดยาพบว่าโดยเฉลี่ยจะมีเลือดออก 8.4 วัน ต่อ 1 เข็ม แต่ละเข็มที่ฉีดมีรอบเดือนออกมาโดยเฉลี่ย 2 ครั้ง ๆ ละ 8.5 วัน (ตารางที่ 5)

การใช้ยาต่อหลังฉีดยา 1 ปี พบร้อยละ 76.8

การใช้ยาต่อหลังฉีดยา 2 ปี พบร้อยละ 75.2

อาการข้างเคียงที่พบ

1. ไม่มีรอบเดือน	40%
2. เลือดออกกระปริดกระปรอย	23%
3. ปวดศีรษะ	12%
4. ปวดท้อง	8%
5. เวียนศีรษะ คลื่นไส้ อาเจียน	7%
6. สิว	6%

7. มีน้ช	1%
8. ผื่น	1%
9. มีก้อนที่เต้านม	1%
10. เต้านมเล็กลง	1%

สาเหตุที่เลิกฉีดยาต่อ

1. สาเหตุทางการแพทย์

	27.6% (26 ราย)
- เลือดออกกระปริดกระปรอย	18.1% (17 ราย)
- ไม่มีรอบเดือน	3.2% (3 ราย)
- ตั้งครรภ์	1.05% (1 ราย)
- มีก้อนที่เต้านม	1.05% (1 ราย)
- คลื่นไส้ อาเจียน	1.05% (1 ราย)
- ผอมลงเกิน 5 กิโลกรัม	1.05% (1 ราย)
- อ้วนขึ้นเกิน 5 กิโลกรัม	1.05% (1 ราย)

- ผื่น	1.05% (1 ราย)

2. สาเหตุส่วนตัว

- ทำหมัน	4.3% (4 ราย)
- อยากรมีบุตร	1.05% (1 ราย)

ตารางที่ 1

อายุของสตรีที่รับบริการ

อายุ (ปี)	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	MEAN±S.D.
จำนวน (คน)	52	47	18	6	2	26.4±4.9

ตารางที่ 2

จำนวนบุตรที่มีชีวิต

จำนวนบุตร (คน)	1	2	3	4	5	8	MEAN±S.D.
จำนวน (คน)	61	40	15	6	2	1	1.8±1.1

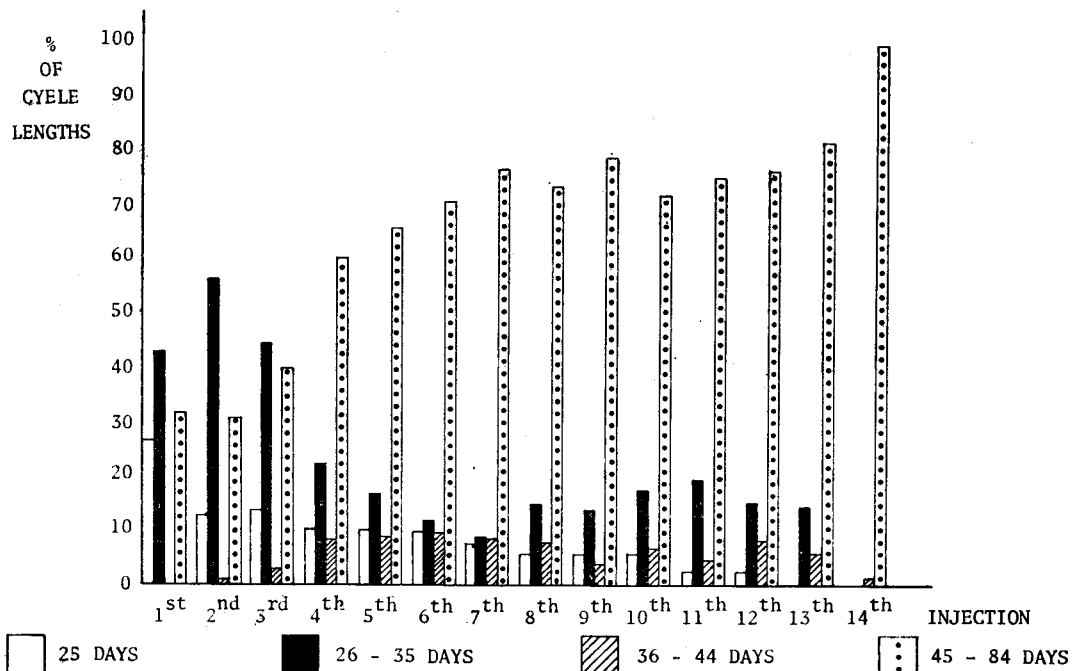
ตารางที่ 3

น้ำหนักสตรีเมื่อแรกรับบริการ

น้ำหนัก (ก.ก.)	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	MEAN±S.D
จำนวน (คน)	2	23	34	36	17	10	3	4.9±6.6

ตารางที่ 4

DISTRIBUTION OF CYCLE LENGTHS DURING EACH INTERVAL.

ตารางที่ 5

Mean Episode Lengths And Mean Number of Bleeding Episodes Per Injection Interval For Non-Amenorrhic Subjects

Injection	Mean Episode Lengths±S.D.	Mean Number Of Bleeding Episodess
1 st	6.95±7.57	1.95±1.95
2 nd	4.59±3.21	1.82±1.16
3 rd	5.97±5.99	1.7±9.30
4 th	4.01±2.84	2.4±1.40
5 th	6.64±9.91	2.13±1.07
6 th	5.90±12.34	2.04±0.89
7 th	4.12±2.84	1.92±0.98
8 th	4.27±2.27	2.19±0.88
9 th	4.53±2.48	2.22±0.95
10 th	3.60±2.58	2.12±0.89
11 th	4.10±3.68	2.46±0.99
12 th	3.07±0.97	2.32±0.98
13 th	2.78±0.99	2.31±0.98
14 th	2.80±1.46	2.16±0.98

วิจารณ์

NET-OEN เป็นยาฉีดคุมกำเนิดที่ใช้ได้ผลดี จากการศึกษานี้ของ Howard, Warren And Fotherst⁽⁶⁾ และของ Weiner, Johansson⁽⁷⁾ พบว่าหลังฉีด NET-OEN เข็มแรก 8 สัปดาห์ มีไข่ตกส่วนการศึกษานี้ของ Fotherby และคณะ⁽⁸⁾ พบว่าเมื่อฉีดหลาย ๆ เข็ม ยาจะถูกสะสมใน

กระแสเลือด ทำให้มีฤทธิ์ในการคุมกำเนิดนานขึ้น Giwa-Osagie, Savage และ Newton^(9,10) ได้ศึกษาฉีด NET-OEN 200 มิลลิกรัม ทุก 8 สัปดาห์ ใน 4 เข็มแรก ต่อจากนั้นฉีดทุก 12 สัปดาห์ ไม่พบมีการตั้งครรภ์เลย ส่วนในการศึกษานี้พบการตั้งครรภ์ 1.05% เมื่อเปรียบกับการศึกษาทางอาจารย์นายแพทย์

ประมาณ วิรุทมเสน และคณะ⁽¹¹⁾ พบ 26.2% 32.4% และ 11.2% ตามลำดับ

ในรายงานของอาจารย์นายแพทย์ ประมาณ วิรุทมเสน⁽¹¹⁾ และคณะ 11.1% ไม่ฉีด ต่อเนื่องจากรอบเดือนมาผิดปกติ ส่วนในรายงาน^{นี้} พบ 21.3%

สรุป

ระหว่าง 15 พฤษภาคม 2522 ถึง 15 พฤศจิกายน 2525 สตรีไทยที่ปราจีนบุรี 125 ราย ได้รับการฉีดคุมกำเนิด NET-OEN 200

มิลลิกรัมเข้ากล้ามเนื้อทุก 8 สัปดาห์ ใน 4 เข็มแรก ต่อจากนั้นฉีดทุก 12 สัปดาห์ พบว่า หลัง 1 ปีมีผู้รับบริการบริการต่อร้อยละ 76.8 หลัง 2 ปีมีร้อยละ 75.2 จำนวนสตรีที่มีรอบเดือนเพิ่มขึ้นตามจำนวนเข็มที่ฉีด สาเหตุสำคัญที่ทำให้หยุดฉีดต่อ เนื่องจากเลือดออกกระปรริดกระปรอย 18.1% ไม่มีรอบเดือนเลย 3.2% ตั้งครรภ์ 1.05% มีก้อนที่เต้านม 1.05% คลื่นไส้อาเจียน 1.05% ผื่น 1.05% ผอมลงเกินกว่า 5 กิโลกรัม 1.05% อ้วนขึ้นเกินกว่า 5 กิโลกรัม 1.05%

อ้างอิง

1. Howard G. Injectable contraception, *J Mat Child Health* 1976 Dec; 1(8) : 10-15
2. Kesserü-Koos E, Larranaga-Legufa A, Hurtado-Koo H, Scharff HJ. Fertility control with morethistorone oenanthate, a long-acting parenteral progestogen. *Acta Eur Fert* 1973; 4(4) : 203-221
3. World Health Organization. Injectable hormonal contraceptives: technical and safety aspects. WHO offset Publication 1982; 65 : 1-45
4. Zanartu J, Navarro C. Fertility inhibition by an injectable progestogen acting for 3 months : a clinical survey of 130 fertile women treated with norethisteron enanthate. *Archiv-NR* 2734. 1968 May; 31(5) 627-633
5. Department of Medical and public affairs, the George Washington University Medical Center Injectables and implants. *Pupul Rep* 1975 Mar; KI-K14
6. Howard G, Warren HJ, O Fotherby D. Plasma levels of norothiatereone in women receiving norethisterone oenanthate intramuscularly. *Contraception* 1975 July; 12(1) : 45-52
7. Weiner E, Johansson EDB. The influence of norethisterone enanthate on ovarian function. *Acta Endocrinol* 1976; 83 : 386-392
8. Fotherby K, Howard S, Shrimanker K, Elder M, Bye PGT, Plasma levels of norethisterone after single and multiple injection of norethisterone oenanthate. *Contraception* 1978 July; 18(1) : 1-6

9. Giwa-Osagie OF, Savage J, Newton JR. Norethisterone oenanthate as an injectable contraceptive : use of a modified dose schedule. Br Med J 1978 ; 1 : 1660-1662
10. Giwa-Osagie OF, Savage J, Newton JR. Norethisterone oenanthate as an injectable contraceptive : a study of patients discontinuing treatment. Contraception. 1978 Oct; 18(5) : 517-526
11. Virutamasen P, Nitichai Y, Tangkeow P, Kankeerati W, Rienprayura D, Boonsiri B. A clinical and metabolic study of norethisterone oenanthate in Thai women. Contraception 1980 Oct; 22(4) : 397-408